

ZAMONAVIY INTERNET MEDIA NUTQIDA FRANSUZCHA JARGON SO'ZLAR

M.A.Allaberganova

SamCHTI, lingvistika, fransuz tili yo'nalishi magistranti

Abstract: *This article, information is provided about slang phrases and words that are often used in French, one of the most beautiful languages in the world, and their Uzbek translation options are analyzed.*

Key words: *slang, eat, a guy, a girl, friend, being lazy*

Til- eng ulug' va buyuk ahlning zukko tafakkuriga ham birdek xizmat qilaveradigan ne'matdir. Turli millat vakillari orasida do'stlikni, hamkorlik aloqalarini tamirlab beruvchi eng chiroyli vositadir. Hech kimga sir emaski bugungi kunda jamiyatdagi barcha tabaqa vakillari yoshi, qiziqishlari, kasbidan qati nazar chet tillarini o'rganishga alohida e'tibor qaratyabdi. Aynan fransuz tilini oladigan bo'lsak, fransuz tili dunyodagi eng chiroyli va betakror tillardan biri hisoblanadi. Albatta, bu tilni o'rganayotgan o'rganuvchi fransuz tilida ravon gapirishni orzu qiladi, shunday emasmi? Ammo haqiqat shundaki, biz maktabda va darsliklarda o'rganadigan fransuz tili mahalliy odamlar gapiradigan fransuz tiliga o'xshamaydi. Nima uchun? Chunki bu tilda so'zlashuvchlar kundalik suhbatlarida jargon so'zlardan ko'proq foydalanadilar.

Jargon (fransuzcha jargon – safsata) – biror ijtimoiy guruhning o'ziga xos muloqotida uchraydigan so'zlar va atamalarni ifodalaydigan tushuncha. Jargon muayyan ijtimoiy muhitda yuzaga keladi, turli sheva hamda lahjalardan farq qiladi. Ko'p hollarda, jargon inson ma'naviyatidagi salbiy qusurlardan biri sifatida namoyon bo'ladi. Uni kuchli rivojlangan va aniq terminlarga ega biror kasb tili bilan aralashtirmaslik lozim. Jargon barqaror bo'lmaydi, u ham til, ham uslubiy jihatdan turli-tuman va tezda o'zgaruvchan xususiyatga ega. Yoshlar orasida «ketdim» o'rnida «sirpandim», «pul» o'rnida «soqqa»; «pul» o'rnida «yakan» va shu kabi jargonlar uchraydi.

Jargon ba'zida badiiy ijodda asar qahramoni xususiyati, tabiatini ochib berish uchun xizmat qiladi, jargonlar turli tillarda so'zlashuvchi xalq vakillarining bir-birlari bilan aloqa qilishida yoki turli xalq vakillari yig'iladigan joylar (masalan, chegara, portlar)da ham paydo bo'ladi. Jargonlar qaysi ijtimoiy guruh orasida yuzaga kelgan bo'lsa, deyarli faqat shu guruh vakillari uchun tushunarli bo'ladi, shu toifadagilarning vaziyat, sharoit taqozosiga ko'ra boshqalardan yashirin tutiladigan maqsadlariga xizmat qiladi.

Agar siz fransuz tilida gapirishni istasangiz, fransuz tilini o'rganishingizda bazi mashhur jarangli iboralardan foydalanishingiz mumkin. Tilni o'zlashtirgandek his qilish uchun har bir fransuz jargon atamasini bilish shart emas. Hatto ulardan bir nechtasini bilish va ularni suhbat paytida qo'sha olish ham suhbatdoshlaringizga juda ta'sirli bo'ladi.

Shuning uchun bu maqolada qo'llash yordam berish uchun fransuz tilida so'zlashuvchi mamlakatlarda qo'llaniladigan mashhur jarangli so'zlar va iboralar ro'yxatini ko'rsatib o'tamiz.

Masalan; fransuz tilidagi mashhur jargon so'zlar:

1. Bouffer (manger)-yemoq

Bouffer fe'li fransuz tilidagi "yemoq" fe'lining o'rnini bosuvchi jargon so'z bo'lib, u manger so'zining o'rnida ishlatiladi. Biroq, ko'ngil aynish haddan tashqari, hatto ochko'zlik bilan ovqatlanish kabi tarjima qilishimiz mumkin. Bu so'z yoshlar va o'smirlar tomonidan ko'p qo'llaniladi.

Masalan: Je vais bouffer: je vais manger.(men hozir ovqatlanaman)

Siz "ovqat" degan ma'noni anglatuvchi *une bouffe* atamasini ham eshitishingiz mumkin.

2.Un mec -yigit

Bu jargon atama oddiy va eslab qolish juda oson. Yigit erkak jinsdagi odamni nazarda tutadi. Siz erkak do'stlaringizga ham, yigitingizga ham *mec* atamasi bilan murojat qilishingiz mumkin. Bu ingliz tilidagi "bro" so'ziga o'xshaydi.

3.Un truc (une chose)-narsa/buyum

Bu so'zni kundalik internet tarmoqlarida, fransuzlar suhbatida juda tez-tez ishlatiladi. Un truc fransuzcha "narsa"so'zi uchun norasmiy so'zdir. Odatda, biz nomini endi eslay olmaydigan obyekt haqida gapirish uchun ishlatiladi. Biz ushbu jargon atamadan " *ce n'est vraiment pas mon truc* (bu haqiqatan ham meniki emas)" deyish uchun ham foydalanishingiz mumkin. Bu media sohasida ham juda ko'p foydalaniladi.

4. Une meuf (une femme, une fille, une nana)- ayol, qiz

Siz ayol kishiga yoki qiz do'stingizga murojaat qilish uchun "*meuf*"so'zidan foydalanishingiz mumkin. *Meuf* aslida fransuzcha *femme*(ayol) so'zi o'rnida ishlatiladi.

5. Un bordel (un gros gâchis)-chalkashlik ,katta tartibsizlik

Agar siz ushbu so'zni so'zma-so'z tarjima qilsangiz, bu "ishratxona" degan ma'noni anglatadi, ammo ishratxona odatda "tartibsizlik" yoki "tartibsizlik" ma'nosini bildiruvchi jargon atama sifatida ishlatiladi.

Fransiyada bu ibora juda ko'p ishlatilganini eshitishingiz mumkin: Qanday tartibsizlik! Qanday tartibsizlik! (*Quel bordel ! Quel bordel!*)

U "qanday falokat!" kabi bir narsani ifodalashi mumkin. Shuning uchun agar siz shunday so'z bilan qichqirishayotganini yoki salbiy baqirishganini eshitsangiz hayron bo'lmang.

6. Pote (ami, copain, compagnon)-Turmush o'rtog'i (do'st, do'st, hamroh)

Fransuz tilidagi haqiqiy do'st so'zi ami/amie. Pote- bu do'st so'ziga yaqin (erkak yoki ayolga) murojaat qilish uchun ishlatiladigan jargon atamasi. Ushbu so'zning o'zgarishi - pote. Ingliz tilida biz *mate* atamasini ishlatamiz, bu xuddi shu narsani anglatadi.

Misol: *Marc est mon meilleur pote* . Marc est mon meilleur *ami*.

Mark mening eng yaqin do'stim. Mark mening eng yaqin do'stim.

7.Je me casse (Je m'en vais)-Men ketyapman (ketaman)

G'alati, agar siz *Je me casse* so'zini so'zma-so'z tarjima qilsangiz, bu men o'zimni buzaman,sindiraman (*je me brise*) degan ma'noni anglatadi. Ammo bu ibora odatda siz biron bir joyni to'satdan tark etishga qaror qilganingizda "men ketyapman" deyish uchun ishlatiladi. Bu kimdir sizni chindan ham bezovta qilganda yoki ijtimoiy tadbirdan zerikkaningizda foydalansangiz bo'ladi. Siz bu iboradan eng yaqin do'stlaringiz orasida

foydalanishingiz mumkin, chunki bu juda qo'pol ko'rinishi mumkin. Uni rasmiy ish uchrashuvi o'rtasida ishlatmang!

8. Avoir la flemme (on ne peut pas s'en soucier)-dangasa bo'lish

Bu keng tarqalgan fransuz jargon iborasi bo'lib, so'zma-so'z "dangasalik" deb tarjima qilinadi. Bu siz biror narsa qilishdan bezovta bo'lmasligingizni, tashvishlanmasligingizni aytmoqchi bo'lganingizda foydalanish uchun ajoyib iboradir. Biroq, uni rasmiy ish muhitida ishlatmang!

9. Je te kiffe-(je t'aime bien)- menga yoqadi.

Kiffer atamasi aslida arab tilidan kelib chiqqan bo'lib fransuz tilidan tarjimasi: biror narsani yoqtirish, biror narsadan zavqlanish yoki jalb qilish deb tarjima qilinadi. Bu so'z asosan fransuz o'smirlari tomonidan qo'llaniladi. Agar kimdir sizni yaxshi ko'raman(je te kiffe) desa, ular sizni yaxshi ko'rishlarini(je t'aime bien) aytishadi .O'zingiz yoqtirgan narsalar haqida gapirish uchun kiffe so'zidan foydalanishingiz mumkin. Masalan; *je kiffe bien ton style* (j'aime vraiment ton style) menga sizning uslubingiz juda yoqadi .

Bu yerda fransuz tilida o'z tanishlaringiz,do'stlaringiz bilan internet saytlarida,chatlarda foydalanishingiz mumkin bo'lgan va fransuz tilida ko'p qo'llaniladigan jargon so'zlar va iboralarni keltirib o'tdik.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.M.Dufour,J.Mainguet.Edito B1 méthode de français.-F:Didier.2018.-B.93-94
- 2.X.Ibragimov,A.Mamadaliyev.Fransuzcha-O'zbekcha lug'at.T:Nihol 2008-B.328,428
- 3.A.Хожииев. Лингвистик терминларнинг изоҳли луғати. –Т :Ўқитувчи. 1985. – Б. 44.